Petrovo zapření

Původ materiálu
Lenka Ridzoňová
Pořadí v lekci
45

Téma

- Ani Petr (Skála) nedokázal zůstat věrný.
  Ale díky odpuštění se před ním otevírá cesta dál.
- Ježíše opouštějí i jeho nejbližší.

Cíle

- Děti si uvědomí, že Ježíš zůstal sám, ani Petr (Skála) neměl odvahu se k němu přiznat. Ale taky děti uslyší o odpuštění a možném novém začátku.
- Obrázek kohouta vyzývá k bdělosti a upozorňuje, že (ani my) nejsme silní.
- Děti uvažují, v jakých situacích je těžké zůstat věrný, zastat se druhého.

Pro učitele

Poznámky k příběhu

- *Postavy*: Ježíš, Šimon Petr, ještě jeden učedník (vchází s Ježíšem dovnitř velekněžova domu, něco domlouvá — asi má „konexe“, pak se vrací i pro Petra), služka vrátná, velekněz, velekněžův sluha a strážci, kohout.
- *Místo*: kolem ohně na nádvoří velekněžova domu (je zima, ohřívají se).
- *Čas*: v noci na Velký pátek.
- *Událost*: Petr zapře, že by patřil k Ježíšovým učedníkům.
- *Jádro věci*: i Šimon Petr, první z Dvanácti, může zklamat, skálou není svou dokonalostí a silou, ale jedině milostí svého Pána.

- Šimon Petr — (J 1,40–42) — Petr byl rybář, k Ježíši ho pozval jeho bratr Ondřej, jméno Petr (Kéfas, Skála) mu dal Ježíš. „…a já ti pravím, že ty jsi Petr; a na té skále zbuduji svou církev“ (Mt 16,18a)

Mezi učedníky je obvykle na prvním místě, má roli jakéhosi mluvčího. Jako prvnímu je mu dáno rozpoznat Ježíše jako Mesiáše. V některých situacích s sebou Ježíš bere jen ty nejbližší učedníky; jsou to Petr, Jakub a Jan (např. vzkříšení dcery Jairovy, proměnění na hoře, modlitba v Getsemane).

Ale Petrovi se nevyhýbají ani pády a selhání, někdy nechápe, co Ježíš říká nebo co je dobré. Tak např. zrazuje Ježíše od cesty utrpení. Ježíš ho v té chvíli nazve satanem — někým, kdo ho svádí na špatnou cestu (Mk 8,31–33).

Spolu s Janem jsou první u prázdného hrobu. Jan je tam dřív, ale Šimon Petr jako první vstoupí do hrobu dovnitř (J 20,1–10).

Po vzkříšení se Ježíš s Petrem setká a posílá ho: „Pas mé beránky!“ (J 21,15–23).

Po Ježíšově nanebevstoupení je Petr hlavní postavou vznikající křesťanské církve (Sk 1,12–26). Převážně k pohanům je později vyslán Pavel.

Podle tradice skončil Petr svůj život jako mučedník v Římě. Nebo: skončil Petrův život jako mučedníka v Římě.

- *Zapření*: V nejstarší církvi označuje žalostné odstoupení až odpadnutí od víry v Ježíše Krista (Mt 10,33), protiklad vytrvalosti víry a vyznavačské statečnosti (2 Tm 2,12; J 1,20).
- *Kohout*: bylo předpovídáno, že Petr zapře dřív, než kohout zakokrhá (J 13,36–38); kohout je obecný motiv bdělosti, zejm. té, která dokáže bdít v noci (kohout na věžích kostelů — výzva k bdělosti)
- Před Velikonocemi se Petrovi Ježíše následovat moc nedaří, po Velikonocích k tomu dostane sílu.
- V Janově evangeliu není Petrův pláč.
- Setkání Petra se Vzkříšeným — u Jana teprve v dodatkové 21. kapitole.
- *Petr a Jidáš* nedovedli osvědčit dobré vyznání a zapřeli Ježíše Krista. Rozdíl je jednak v hloubce jejich provinění, ale taky v tom, že Petr prosí o odpuštění, počítá s milostí, uvědomuje si, že nemůže žít jinak než z odpuštění.

Úskalí

Petr jistě měl Ježíše rád, ale v této situaci ho přemohl strach. I my většinou víme, co by bylo správné, ale neuděláme to, nechce se nám nebo nemáme odvahu. Zkusme na to nezapomenout — abychom nevylíčili Petra jako selhávajícího, ale o sobě přitom nepochybujeme.

Odkazy

Souček, Josef Bohumil: *Utrpení Páně podle evangelií.* Praha: Kalich, 1983.

Štefan, Jan: *Vyvýšení Syna člověka: sedm postních a osm velikonočních kázání na Evangelium podle Jana.* Středokluky: Zdeněk Susa, 1998.

Dauvillier, Loic — Lizano, Marc — Salsedo, Greg: *Dítě s hvězdičkou.* Praha: Albatros, 2012.

Šorm, Zdeněk: *Petrovo zapření.* Dostupné z http://goo.gl/JVnQqI. *(pracovní list)*

Kryl, Karel: *Zapření Petrovo.* Dostupné z http://youtu.be/I10jfYgL_84. *(píseň)*

Simon Petrus, auch Kephas genannt. Dostupné z http://goo.gl/1czi5A.

Žd 6,4–6

Pro děti

Pro předškolní děti

Býváte někdy sami? Musíte někam sami jít, něco sami udělat…? Máte strach?

Můžeme použít biblickou postavičku (nebo nějakou jinou figurku). Postavíme jednu samotnou, pak k ní přidáme další — jako průvodce. Později můžeme znázornit podobně, že Ježíše postupně jeho nejbližší opouštějí a zůstává sám.

Jak je to u zubaře, u paní doktorky…? Doprovázejí vás rodiče? Byli jste někdy sami v nemocnici? Víte o někom, kdo žije sám a udělalo by mu radost, kdybyste ho navštívili nebo mu poslali pohlednici?

Je mezi dětmi (ve školce, ve škole…) někdo, koho ostatní nemají rádi nebo mu ubližují, smějí se mu? Dá se nějak tomuto dítěti pomoci? Zažili jste někdy sami, že se vám smějí, udělají něco naschvál?

Můžeme dětem stručně převyprávět velikonoční příběh až k této události (příp. s pomocí obrázků, např. v dětské Bibli).

Nebo si s dětmi povídat, co o Velikonocích vědí. (Aby příběh Petrova zapření měl místo ve velikonočním dění.)

Svoji zradu si Petr uvědomil, když uslyšel kohouta. *(Děti mohou zakokrhat, aby Petra probudily.)* Kohout ohlašuje nový den. Petr si uvědomí, co udělal, ale jeho smutek a lítost už je první krok k odpuštění, k tomu, aby mohl jít dál.

Aktivita

Děti mohou kohouta pestře vybarvit nebo polepit kousky barevných papírů nebo látek. Kohout názorně připomíná tento příběh a je i znamením pro nás: jednak varováním, jednak nadějí, že když někoho zapřeme, někomu ublížíme, něco uděláme špatně, můžeme (máme) toho litovat a prosit o odpuštění.

Pomůcky: omalovánka kohouta, barvy, příp. barevné papíry nebo barvy na sklo.

Pro mladší děti

Ukážeme dětem obrázek kostelní věže s kohoutem (stačí do vyhledávače zadat termín *hahn+kirche*). Víte, proč je na věži právě kohout? (Vyzývá k bdělosti.)

V Jeruzalémě jsou Velikonoce. Židé jedí velikonoční večeři. Podobně jedl i Ježíš se svými učedníky. Po večeři učedníkům umyl nohy. Kleknul si před nimi, sahal na jejich špinavé nohy. Říkal jim, že i oni se mají mít rádi a navzájem si takhle sloužit. Připravoval je na to, že odejde, už mezi nimi nebude. Petrovi to bylo líto.

„Chci být pořád s tebou, Pane. I život bych za tebe položil.“

Ježíš ale tuší, že to pro Petra nebude lehké.

„Než kohout zakokrhá, zapřeš mě, třikrát.“

Ježíš věděl, že přichází těžká noc pro něj i pro jeho učedníky. Proto se za ně modlí.

Společně pak odcházejí do zahrady za potok Cedron. Jidáš už s nimi není. Šel dát vědět strážím.

Petr chce být s Ježíšem. Odváží se ho bránit i mečem.

„Schovej ten meč,“ řekne mu Ježíš.

Vojáci a stráže pak Ježíše odvádějí

Ježíš nešel se strážemi sám, doprovázeli ho dva učedníci, jeden z nich byl Petr. Vždyť to nedávno Ježíši sliboval, že ho nikdy neopustí. Přišli k velekněžovu domu, vešli na nádvoří.

Nějaké služka u dveří se na Petra podívá a říká si: „tenhle není odsud, vypadá, že je to rybář z Galileje…

Nepatříš i ty k učedníkům toho člověka?“

„Nepatřím,“ řekne Petr

Je noc, tma a chladno. Na dvoře hoří oheň, lidi se kolem něj ohřívají. Ježíš stojí před velekněžem. Petr přijde blíž k ohni.

Možná slyší, na co se velekněz ptá Ježíše. „Jaké je tvoje učení, Ježíši?“

Teď by to mohl všechno velekněži říct, pomyslí si Petr.

Ale Ježíš říká: „Mluvil jsem veřejně, všichni mě mohli slyšet, i v chrámě jsem mluvil. Zeptej se lidí… Neříkal jsem nic tajemného.“

„Takhle se neodpovídá velekněži!?“ udeří jeden ze strážců Ježíše do obličeje.

Petr to sleduje zpovzdálí. Je mu ještě víc zima, zarytě hledí do ohně.

A tu se na něj zase někdo zadívá. „Nejsi i ty z jeho učedníků?“

„Nejsem.“

A ještě potřetí. Jeden z velekněžových sluhů, je to příbuzný toho, komu Petr usekl ucho, když chtěl Ježíše bránit mečem, řekne Petrovi: „Což jsem tě neviděl s ním v zahradě?“

Petr opět zapře.

Vtom zakokrhá kohout.

Víte, jak to bylo s Petrem dál?

Děti možná vědí nebo hádají (uteče, pláče, zapře ještě znovu…). Můžeme najít text v Bibli (J 19,25–27).

V Janově evangeliu se nepíše, co Petr tuhle noc dělal dál. Až po vzkříšení se Ježíš znovu s Petrem potká. V Galileji u jezera Genezaretského. Zase dostane Petr tři otázky. Teď se ho ptá Ježíš sám. Ptá se Petra, jestli ho má rád. Petr třikrát odpoví: ano. Potřetí řekne: Ty víš všecko. Ty víš taky, že tě mám rád.

Petr nemůže a nechce zapřít svou zradu. Prosí o odpuštění.

A zrovna tohohle Petra, který neměl odvahu se přiznat, že Ježíše zná, posílá Ježíš mezi lidi, aby jim byl pastýřem. Staral se o ně a vyprávěl jim o Pánu Bohu a o Ježíši.

Pro starší děti

- Víte, co je to šikana? Setkali jste se s ní někdy? Jaké to je někoho se zastat? Říct nahlas: to je můj kamarád, nechte ho být…

- Zazpívejte nebo si aspoň před sebou otevřete ve zpěvníku píseň Byl jsi tam. V té písni se stáváme trochu účastníky velikonočního dění. V jednotlivých slokách Ježíše doprovázíme. I Petrova zapření se v písni účastníme. Velikonoce jsou dávná historická událost, ale každý rok jsou zpřítomňovány, každý rok do nich můžeme vstoupit, Ježíše doprovázet, přemýšlet, kde je v tom dění naše místo. S tím, kdo a jací jsme teď. Kdy a jak jsme Ježíše zradili, zapřeli. Nepřiznali se k němu nebo se chovali, jako bychom ho neznali.
- Dejte s dětmi dohromady, co všechno víte o Petrovi; jeho „vzestupy a pády“ (zavolán za učedníka; vyznání Ježíše jako Mesiáše; odrazování Ježíše od cesty utrpení; chůze po vodě; přítomnost při důležitých Ježíšových činech; jméno Petr, tj. skála; reakce na Ježíšovo mytí nohou učedníkům; „bdění“ v Getsemane; zapření; setkání se Vzkříšeným — Ježíš Petra nezavrhl).
- Zapření nemusí být vždy negativní. Dokážete si představit, vymyslet situaci, kdy zapření je správné? (Např. když někdo za války ukrýval doma Židy a zapřel je před gestapem. K tomu je např. kniha *Dítě s hvězdičkou* — viz *Odkazy*.)

Přesah

- Prohlédněte si s dětmi mapu Jeruzaléma a místa, kde se odehrává velikonoční příběh.
- Tematizujte možnost nového začátku (jako dostal Petr, když zapření litoval): znáte nějakou hru, kde se člověk musí vracet zpátky na start? Např. Cukr, káva: když se hýbete ve chvíli, kdy máte stát bez hnutí, vracíte se na start, ale můžete ve hře pokračovat.
- Petr cítí vinu, že Ježíše zapřel. Co dělat, když někomu ublížíme? Co je to lítost, pokání, přiznání, odpuštění…? Čím (např. jakými gesty) může toto být provázeno?
- Můžete si vytisknout a s dětmi použít pracovní list Zdeňka Šorma — zde se odkazuje na příběh z Lukášova evangelia, kde Petr pláče (viz *Odkazy*).
- Pusťte dětem píseň Krylovu píseň *Zapření Petrovo* (viz *Odkazy*).

Liturgie

Písně

Svítá: 267 — *Proč jen mlčíš, Pane?*; 25 — *Byl jsi tam?*; 401 — *Zůstaň s námi, Pane, když se stmívá*; 382 — *Vy silní ve víře*; 73 — *Hořká byla noc*; 443 — *Zůstaňte zde a bděte se mnou*

Evangelický zpěvník: 643 — *Když soumrak zháší*

Biblický text k zapamatování

Pane, ty víš všecko, ty víš také, že tě mám rád.

(Je to část verše J 21,17: *Zeptal se ho potřetí: „Šimone, synu Janův, máš mne rád?“ Petr se zarmoutil nad tím, že se ho potřetí zeptal, má-li ho rád. Odpověděl mu: „Pane, ty víš všecko, ty víš také, že tě mám rád.“ Ježíš mu řekl: „Pas mé ovce!“*)

Modlitba

Pane Ježíši, myslíme na to, jak jsi o Velikonocích zůstal sám, učedníci neměli odvahu a sílu být s tebou. Petr tě zapřel. Pro nás taky někdy není snadné se k tobě přiznat. A kamarádům v nouzi taky někdy nepomůžeme. Je nám to líto. Odpusť nám to a dej nám víc odvahy. Amen.

Cílová skupina
Školní
Předškolní
Katechetické cykly
Církevní rok
Téma
Velikonoce
Biblický odkaz (kat)
Jan 18,15–27
Matouš 26,69–75
Marek 14,60–72
Lukáš 22,54–62